

Czwartek, 16 stycznia 2014 r.

P7_TA(2014)0037

Przestrzeganie podstawowego prawa do swobodnego przepływu w UE

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 16 stycznia 2014 r. w sprawie respektowania podstawowego prawa do swobodnego przepływu w UE (2013/2960(RSP))

(2016/C 482/15)

Parlament Europejski,

- uwzględniając art. 21, 45, 47 i 151 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej oraz art. 15, 21, 29, 34 i 45 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej,
  - uwzględniając dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2004/38/WE z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie prawa obywateli Unii i członków ich rodzin do swobodnego przemieszczania się i pobytu na terytorium państw członkowskich ⁽¹⁾, zwłaszcza jej art. 7,
  - uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 492/2011 z dnia 5 kwietnia 2011 r. w sprawie swobodnego przepływu pracowników wewnątrz Unii ⁽²⁾,
  - uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004 z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego ⁽³⁾ oraz rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 987/2009 z dnia 16 września 2009 r. dotyczące wykonywania rozporządzenia (WE) nr 883/2004 w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego ⁽⁴⁾,
  - uwzględniając komunikat Komisji z dnia 13 lipca 2010 r. zatytułowany „Potwierdzenie zasady swobodnego przepływu pracowników: prawa oraz główne zmiany” (COM(2010)0373),
  - uwzględniając opublikowaną w dniu 14 października 2013 r. analizę mającą na celu ustalenie faktów w sprawie wpływu uprawnień do specjalnych świadczeń pieniężnych o charakterze nieskładkowym i opieki zdrowotnej przysługujących nieaktywnym migrantom wewnątrzunijnym na podstawie miejsca pobytu na systemy opieki społecznej państw członkowskich,
  - uwzględniając komunikat Komisji z dnia 25 listopada 2013 r. zatytułowany „Swobodny przepływ obywateli UE i ich rodzin – pięć skutecznych działań” (COM(2013)0837),
  - uwzględniając oświadczenie wiceprzewodniczącej Komisji Viviane Reding dotyczące swobodnego przepływu, wygłoszone na posiedzeniu Rady ds. Wymiaru Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych w dniu 5 grudnia 2013 r.,
  - uwzględniając oświadczenie komisarza László Andora z dnia 1 stycznia 2014 r. dotyczące zniesienia ograniczeń w zakresie swobodnego przepływu pracowników z Bułgarii i Rumunii,
  - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 2 kwietnia 2009 r. dotyczącą stosowania dyrektywy 2004/38/WE w sprawie prawa obywateli Unii i członków ich rodzin do swobodnego przemieszczania się i pobytu na terytorium państw członkowskich ⁽⁵⁾,
  - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 29 marca 2012 r. w sprawie sprawozdania na temat obywatelstwa UE – 2010 r.: Usuwanie przeszkód w zakresie praw obywatelskich UE ⁽⁶⁾,
  - uwzględniając art. 110 ust. 2 i 4 Regulaminu,
- A. mając na uwadze, że prawo swobodnego przepływu stanowi jedną z czterech podstawowych swobód UE zapisanych jako fundament europejskiej integracji w Traktacie o funkcjonowaniu Unii Europejskiej i bezpośrednio związanych z obywatelstwem UE;
- B. mając na uwadze, że swobodny przepływ jest jedną z kluczowych wartości UE, umożliwiających jej obywatelom wybór miejsca życia i pracy oraz tworzących mobilność i rozwój na rynku pracy, w systemie edukacji i w innych sektorach;

⁽¹⁾ Dz.U. L 158 z 30.4.2004, s. 77.

⁽²⁾ Dz.U. L 141 z 27.5.2011, s. 1.

⁽³⁾ Dz.U. L 166 z 30.4.2004, s. 1.

⁽⁴⁾ Dz.U. L 284 z 30.10.2009, s. 1.

⁽⁵⁾ Dz.U. C 137 E z 27.5.2010, s. 6.

⁽⁶⁾ Dz.U. C 257 E z 6.9.2013, s. 74.

Czwartek, 16 stycznia 2014 r.

- C. mając na uwadze, że swoboda przepływu jest prawem gwarantowanym dla wszystkich obywateli Europy, niezależnie od ewentualnych kontroli granicznych przeprowadzanych przez niektóre państwa członkowskie na obywatelach UE wjeżdżających na ich terytorium; mając na uwadze fakt, że choć nie wszystkie państwa członkowskie należą do strefy Schengen, nie wpływa to na prawo wszystkich obywateli UE do korzystania ze swobody przemieszczania się w ramach Unii;
- D. mając na uwadze, że obywatele UE postrzegają swobodny przepływ jako prawo najściślej powiązane z obywatelstwem UE oraz najbardziej pozytywne osiągnięcie UE, korzystne z ekonomicznego punktu widzenia dla gospodarek ich krajów;
- E. mając na uwadze, że wkład pracowników z UE do systemu opieki społecznej kraju przyjmującego jest równy wkładowi pracowników krajowych;
- F. mając na uwadze, że korzyści ze swobodnego przepływu pracowników mobilnych z UE dla rozwoju kraju przyjmującego są widoczne w całej Europie, zwłaszcza w dziedzinie zdrowia, rolnictwa i budownictwa;
- G. mając na uwadze, że przysługująca obywatelom UE swoboda zamieszkania gdziekolwiek na obszarze UE ma zastosowanie do wszystkich obywateli UE bez ograniczeń, jednak na mocy dyrektywy 2004/38/WE jest ona warunkowa, gdyż po trzech miesiącach dany obywatel UE musi spełnić warunki prawne, tak aby nie obciążać kraju przyjmującego; mając na uwadze, że swobodny przepływ pracowników jest fundamentem sukcesu jednolitego rynku UE; mając na uwadze, że choć zaledwie 2,8 % wszystkich obywateli UE mieszka w innym państwie członkowskim niż ich kraj pochodzenia, są oni kluczowym elementem sukcesu rynku wewnętrznego i napędzają gospodarkę Europy;
- H. mając na uwadze, że zasada równego traktowania i niedyskryminacji oznacza, iż wszyscy obywatele UE mają te same prawa i obowiązki co obywatele kraju przyjmującego (na zasadzie tej opierają się rozporządzenia (WE) nr 883/2004 i (WE) nr 987/2009); mając na uwadze, że wszystkie państwa członkowskie mają swobodę decydowania w odniesieniu do tych zasad, które świadczenia socjalne przyznawać i na jakich warunkach; mając na uwadze, że przepisy UE dotyczące koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego nie zezwalają na dyskryminację pod względem świadczeń socjalnych tych obywateli UE, którzy pracują, są bezpośrednimi krewnymi pracowników lub mają zwykłe miejsce pobytu w danym państwie członkowskim;
- I. mając na uwadze, że współczesne społeczeństwo europejskie, zwłaszcza w związku ze zmianami w przemyśle, globalizacją, pojawieniem się nowych modeli pracy, zmianami demograficznymi oraz rozwojem środków transportu, wymaga większej mobilności wśród pracowników;
- J. mając na uwadze, że swobodny przepływ pracowników stanowi pozytywny przykład społeczno-gospodarczy tak dla UE, jak jej państw członkowskich, będąc kamieniem milowym integracji UE, rozwoju gospodarczego, spójności społecznej, podnoszenia kwalifikacji zawodowych jednostki, neutralizowania negatywnych skutków kryzysu gospodarczego i konsolidowania Unii jako większej potęgi gospodarczej, przygotowanej do stawienia czoła wyzwaniom wynikającym z przemian na świecie;
- K. mając na uwadze, że z dniem 1 stycznia 2014 r. zniesiono uzgodnienia przejściowe w zakresie swobodnego przepływu pracowników z Bułgarii i Rumunii;
- L. mając na uwadze, że Rada ponownie wyraziła poparcie dla swobodnego przepływu oraz stwierdziła, iż przynosi on wzajemne korzyści, jak np. w niedawnej debacie w Radzie ds. Wymiaru Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych (8 października 2013 r., 5–6 grudnia 2013 r.);
- M. mając na uwadze, że w związku ze zbliżającymi się wyborami do PE swobodny przepływ obywateli UE stał się przedmiotem kampanii niektórych partii politycznych; mając na uwadze, że bez racjonalnego podejścia obywatele z niektórych państw członkowskich lub mobilni obywatele UE mogą stać się kozłami ofiarnymi, co grozi nasileniem się rasizmu i ksenofobii; mając na uwadze, że europejscy politycy wysokiego szczebla wystąpili niedawno z szeregiem stwierdzeń podważających prawo do swobodnego przepływu;
- N. mając na uwadze, że niedawne badania Komisji wykazały, iż pracownicy mobilni są płatnikami netto wobec gospodarek i budżetów krajów przyjmujących; mając na uwadze, że pracownicy mobilni jako grupa wpłacają do budżetu krajów przyjmujących więcej z tytułu podatków i ubezpieczenia społecznego, niż sami uzyskują ze świadczeń, podczas gdy wydatki na opiekę zdrowotną dla nieaktywnych mobilnych obywateli UE są bardzo małe w porównaniu do całkowitych wydatków na zdrowie (0,2 %) lub gospodarek krajów przyjmujących (0,01 % PKB), a obywatele UE stanowią bardzo małą część odbiorców specjalnych świadczeń o charakterze nieskładkowym;

Czwartek, 16 stycznia 2014 r.

1. wzywa państwa członkowskie, aby wywiązywały się ze swoich zobowiązań traktatowych dotyczących przepisów UE w dziedzinie swobody przepływu oraz aby zapewniły utrzymanie w mocy zasad równości i podstawowego prawa do swobody przepływu w odniesieniu do wszystkich państw członkowskich;
  2. stanowczo przeciwstawia się stanowisku prezentowanemu przez niektórych europejskich przywódców nawołujących do zmian i ograniczenia swobodnego przepływu obywateli; wzywa państwa członkowskie do powstrzymania się od wszelkich działań mogących naruszać prawo do swobodnego przepływu, które jest oparte na podstawowym prawodawstwie UE;
  3. całkowicie odrzuca wszelkie propozycje ustanowienia pułapów dla migrantów z UE jako pozostające w sprzeczności z umocowaną w traktacie UE zasadą swobodnego przepływu osób; zauważa, że mobilność pracowników przyczynia się do konkurencyjności gospodarki europejskiej;
  4. wzywa Komisję i państwa członkowskie do zapewnienia dokładnego egzekwowania prawa Unii, aby zagwarantować równe traktowanie wszystkich pracowników UE i niedyskryminowanie ich w dostępie do pracy, zatrudnienia i warunków pracy, wynagrodzenia, odprawy ani świadczeń socjalnych i podatkowych, dzięki czemu zagwarantuje się uczciwą konkurencję między przedsiębiorstwami; nakłania też władze krajowe do zwalczania wszelkich nieuzasadnionych ograniczeń lub przeszkód w swobodzie przepływu pracowników, a także wszelkiego rodzaju wyzysku tych pracowników;
  5. przypomina, że swobodny przepływ pracowników daje każdemu obywatelowi Unii, niezależnie od miejsca zamieszkania, prawo swobodnego przemieszczania się do innego państwa członkowskiego, aby tam pracować, lub zamieszkiwania w nim w celach zawodowych;
  6. z zadowoleniem przyjmuje komunikat Komisji COM(2013)0837, w którym wskazano pięć działań, dzięki którym można pomóc państwom członkowskim i ich władzom lokalnym w wykorzystywaniu pełnego potencjału prawa i narzędzi UE, i w związku z tym w pełni popiera następujące działania, które mają być realizowane wspólnie z państwami członkowskimi: wspieranie państw członkowskich w przeciwdziałaniu fikcyjnym małżeństwom (praktyczny przewodnik); wspieranie władz w stosowaniu unijnych zasad koordynacji zabezpieczenia społecznego (praktyczny przewodnik); wspieranie władz w podejmowaniu wyzwań z zakresu integracji społecznej (finansowanie); wymiana sprawdzonych wzorców działania między władzami lokalnymi; kształcenie i wspieranie władz lokalnych w stosowaniu unijnych przepisów o swobodzie przepływu;
  7. wzywa państwa członkowskie, aby nie dyskryminowały pracowników mobilnych z UE, tworząc bezprawnie związek między prawem do swobodnego przepływu w celach zawodowych a rzekomymi nadużyciami systemów zabezpieczenia społecznego; podkreśla, że żadne z państw członkowskich twierdzących, iż są w ten sposób obciążone, nie przedstawiło Komisji żądanych dowodów;
  8. zwraca się do Komisji, aby zainicjowała systematyczny i dogłębny monitoring przestrzegania podstawowego prawa do swobodnego przepływu pracowników z UE; zachęca Komisję do kontynuowania obecnych starań, aby państwa członkowskie dokonały pełnej i właściwej transpozycji dyrektywy nr 2004/38/WE, przy pełnym wykorzystaniu uprawnień do wszczynania postępowań w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego;
  9. wzywa państwa członkowskie do pełnego i przejrzystego wykorzystania zasobów dostępnych poprzez europejskie fundusze (takie jak Europejski Fundusz Społeczny i Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego), aby promować integrację, włączenie społeczne oraz zwalczanie ubóstwa, a także wspierać starania wspólnot lokalnych w zakresie przeciwdziałania wzrostowi liczby marginalizowanych obywateli;
  10. przypomina państwom członkowskim o ich odpowiedzialności społecznej w zakresie zwalczania nadużyć systemów opieki społecznej, niezależnie od tego, czy sprawcami są ich obywatele czy obywatele innych państw członkowskich; wzywa państwa członkowskie do przestrzegania przepisów dyrektywy 2004/38/WE i do podejmowania działań wobec ewentualnych nadużyć;
  11. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie i Komisji, a także rządóm i parlamentóm państw członkowskich.
-